

KONSULAARAUSTA 2021

Konsulaartoiminguid tehakse 39 riigis 43 välisesinduses. Lisaks osutavad konsulaarteenuseid aukonsulid, keda Eestil on 81 riigis kokku 188. 2021. aastal tegid välisesindused, välisministeerium (konsulaar- ja seireosakond) ja aukonsulid kokku 89 064 konsulaartoimingut (konsulaarteenused ja konsulaarabi). Aukonsulite osakaal 2021. a osutatud konsulaartoimingutest oli 8,4% ehk 7442.

KONSULAARTOIMINGUID KOKKU			
	2019	2020	2021
Välisesindused	60 506	48 859	59 043
KONS/Seire	23 070	22 270/2	22 573/6
Aukonsulid	7 171	5 761	7 442
KOKKU:	90 747	76 892	89 064

Vastavalt konsulaarseadusele on konsulaarteenus avalik teenus, mida konsulaarametnik, konsulaarsekretär ja aukonsul osutavad õigusaktide kohaselt. Mõned näited konsulaarteenustest: Eesti passi ja ID-kaardi taotluse vastuvõtmine ja dokumendi väljastamine; e-residendi kaardi väljastamine; kodanike välisriiki registreerimine; elamisloa taotluse edastamine, elamisloakaardi väljastamine; dokumentide legaliseerimine; dokumentide tellimine ja edastamine; korduva perekonnasündmuse tõendi väljastamine pereregistrist ja perekonnasündmuse andmehõive pereregistrisse; digi-ID kaardi taotlemine ja väljastamine; lennu- ja laevalubade vahendamine jmt.

Kõige nõutum konsulaarteenus on isikut tõendavate dokumentide taotlemine ja kättesaamine: 2021. aastal viidi läbi 17 948 toimingut seoses passiga ja 13 980 toimingut ID-kaardiga. Eelmisel aastal tehti 14 247 toimingut passiga ning 10 963 toimingut ID-kaardiga. Populaarsuselt teisel kohal on toimingud e-residendi digitaalsete isikutunnistustega, mida 2021. aastal tehti 12 873 ning 2020. aastal 11 458. Võrreldes 2021. aastaga on e-residendi kaartidega läbi viidud toimingute arv kasvanud 12%.

POPULAARSEMAD KONSULAARTOIMINGUD VÄLISESINDUSTES				
	Toimingute TOP10 ¹	2019	2020	2021
1.	Toimingud Eesti passiga ²	20056	14247	17948
2.	Toimingud ID-kaardiga	13019	10963	13980
3.	Toimingud e-residendi kaardiga	14775	11458	12873
4.	Toimingud elamisloa,-kaardiga	1906	2183	2953
5.	Andmehõive pereregistrisse	1763	1735	1998
6.	Pereregistri tõend, väljatrükk	1374	1591	1561
7.	Kodanike registreerimine	2540	1503	1329
8.	Sõrmejälgede hõive	102 ³	723	939
9.	Dokumendi edastamine	989	882	831
10.	Tõendi andmine	644	696	767
	KOKKU:	57 168	45 950	55 179

¹ Toimingud pingereastatud 2021. a järgi.

² Arvestatud on nii taotluse vastuvõtmist kui dokumendi väljastamist (sama ka ID-kaardi, e-residendi kaardi, elamisloa puhul).

³ Uus toiming, alates augustist 2019.

Välisesinduste TOP5 konsulaartoimingute arvestuses on läbi aastate muutumatu: Helsingi, London ja esindused Venemaal.

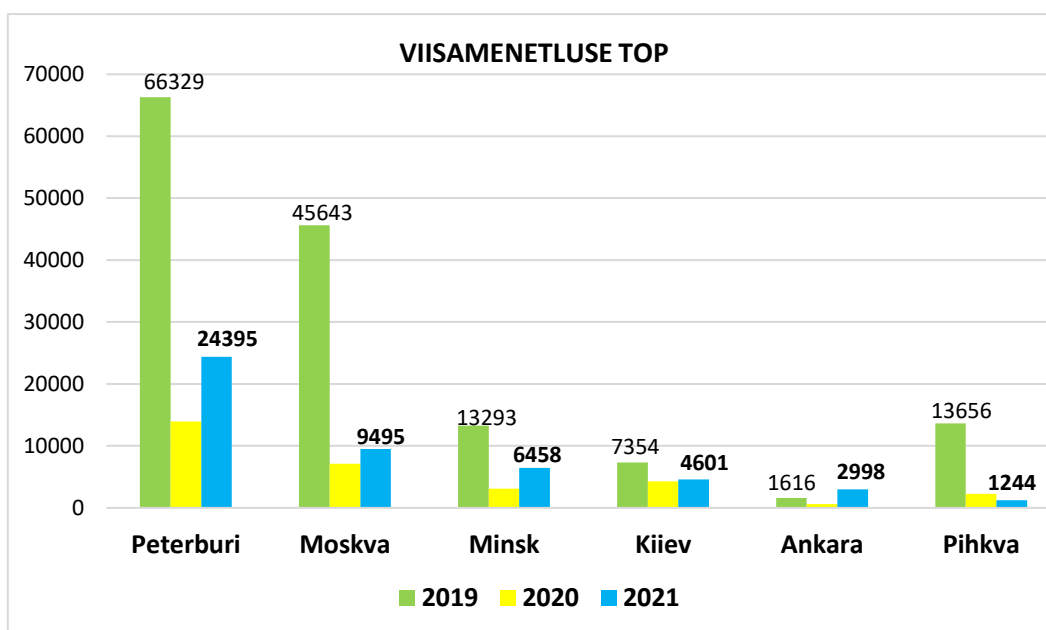
KONSULAARTOIMINGUD KONS + VÄLISESINDUSED				
		2019	2020	2021
	KONS/Seire	23070	22270/2	22573/6
1.	Helsingi	12235	10036	12232
2.	London	6767	4627	5444
3.	Moskva	3231	3392	4115
4.	Peterburi	3430	2978	4017
5.	Pihkva	3287	2285	2968

VIISAD

2021. aastal menetleti viisataotlusi 23 välisesinduses. Alates 01.01.2022 võetakse viisataotlusi vastu 20 välisesinduses, menetlus on lõpetatud Schengeni alal, st saatkondades Pariisis, Stockholmis ja Helsingis. Nii nagu 2020. aastal oli 2021. aastal viisataotluste märkimisväärne langus varasemate aastatega võrreldes jätkuvalt seotud COVID-19 haigust põhjustanud koroonaviiruse levikuga. **Siiski on menetluse võetud viisataotluse arv 2021. aastal 57% suurem kui aasta varem.** Samas oli taotluste arv **võrreldes 2019. aastaga ikkagi erakordselt madal, moodustades 33% 2019. aasta taotluste koguarvust,** sest piirangud reisimisel Eestisse ja Schengeni alale kehtisid jätkuvalt.

VIISATAOTLUSTE KOGUARV		
2019	2020	2021
158 779	33 387	52 534

All olev joonis annab ülevaatliku võrdluse vastuvõetud viisataotluste mahtude muutustest enim hõivatud välisesindustes viimase kolme aasta jooksul.

2022. aasta alguse seisuga on Eesti sõlminud esinduslepingud viisade väljastamiseks 18 Schengeni liikmesriigiga.

- **Eestit esindavad viisade väljastamisel 18 riiki** - Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Itaalia, Leedu, Läti, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi ja Ungari 103 riigis.
- **Eesti esindab viisade väljastamisel 5 riiki** - Hollandit, Leedut, Soomet, Rootsit ja Taanit 5 riigis.

Ajutiselt esindas Eesti (alates 22.10.2020 kuni 30.09.2021) Poolat Valgevenes.

2022. aasta alguse seisuga saavad **Eesti kodanikud lihtsustatult (kas viisavabalt, e-viisaga või elektroonilise reisiloaga) reisida 144 riiki** ning Euroopa Liidu liikmesriigi ülemeremaale ja -territooriumile.

KONSULAARABI

Konsulaarabiga seotud toiminguid **2021. aastal viidi läbi 1124 korral, neist aukonsulite vahendusel 170**. See tähendab, et iga päev sai alguse kaks kuni kolm uut konsulaarabi juhtumit. Suurem osa juhtumistest (75%) on seotud reisidokumendi kaotusega.

KONSULAARABI ⁴			
Abi liik	2019	2020	2021
Asendusdokumendi väljastamine	867	637	844
Abi õnnetuse/haigestumise puhul	75	41	50
Abi kuriteo ohvrile	18	9	9
Surmajuhtum	91	60	91
Rahaline abi	28	35	22
Abi kinnipeetule	109	74	52
Lastekaitse	26	21	12
Muu	93	78	44
KOKKU	1307	955	1124

Nagu tabelist näha, siis võrreldes eelmise perioodiga on konsulaarabi juhtumite arv kasvanud, kuid jääb alla üle-eelmisele perioodile. Eesti kodanikud on saanud konsulaarabi (asendusdokumendi kadunud passi või ID-kaardi asemele) Euroopa Liidu teiste liikmesriikide saatkondadest neljal korral. Eesti on teiste liikmesriikide kodanikke asendusdokumentide väljastamisega aidanud kuuel korral.

ENNETUS JA NÕUSTAMINE

Ennetustegevuse peamine fookus oli informatsiooni edastamine SARS-CoV-2 pandeemia tõttu rakendatud liikumispiirangute ja muude viiruse ohjamiseks võetud meetmete (testide tegemine, eneseisolatsiooni jälgimine, vaksineerimine, COVID sertifikaadid jms) kohta eri riikides. Traditsiooniliste meediakanalite kõrval täitsid olulist rolli veebileht **Reisi Targalt** ning **veebikonsuli** Facebooki lehekülj, millel on enam kui 9300 jälgijat (aasta tagasi 8700).

Toimus ka tavapärase ennetustegevus reisidokumentide, reisiinfo, kindlustuse ja reisile registreerumiste osas. Alates 2021 juulist on Politsei- ja Piirivalveameti teenindussaalide suurtel ekraanidel näidatud **Reisi Targalt** kodulehte tutvustavat **videoklippi**. See jääb PPA teenindussaalidesse jooksma kuni selle aasta suveni. Sama videoklippi näidati ka Tallinna bussijaama ootesaalis 2021 suvel.

⁴ Arvestatud nii välisesinduste, konsulaarosakonna kui aukonsulite panust.

Oluliseks kiireloomulise info edastamise kanaliks on Välisministeeriumi ööpäevaringne **hädabiliin** +372 5301 9999, kus aasta jooksul vastati rohkem kui 9000 kõnele. Võrreldes 2020. aastaga kasvas kõnede arv 55% võrra (2020 aasta tõus võrreldes 2019 aastaga oli 205%). Kõige intensiivsem helistamise periood oli suvekuudel.

Positiivse trendina võib välja tuua **lühiajaliste reise registreerimise kasvu** Välisministeeriumi veebilehel. Võrreldes 2020. aastaga kasvas 2021 registreerunute arv 5%, mis omakorda näitab seda, et inimesed väärtustavad turvalist reisimist ning ka seda, et taas on hakatud rohkem reisima.